

Mutes veselības novērtējums 12 gadus veciem bērniem Latvijā

*Simona Skrīvele, Sandra Bērziņa, Inguna Rence-Bambīte,
Anda Brinkmane, Egīta Senakola*

Rīgas Stradiņa universitāte, Terapeitiskās stomatoloģijas katedra, Latvija

Darba mērķis. Novērtēt mutes veselību – kariesa intensitāti un izplatību, periodonta stāvokli un mutes kopšanas un ēšanas paradumus 12 gadus veciem bērniem Latvijā.

Materiāls un metodes. Pētījumu veica 2011. gadā. Pētījumā piedalījās savstarpēji kalibrēti zobārsti Latvijā. Kopā tika apskatīti 5448 bērni. Bērni tika atlasīti pēc nejaušības principa. Mutes veselības novērtēšanai izmantoja pārvietojamu zobārstniecības krēslu ar standarta apgaismojumu, stomatoloģisko spoguli, neasu zondi un periodontoloģisko zondi. Iegūtie dati tika reģistrēti PVO apstiprinātā formā. Bērnu aptaujai izmantoja speciāli šim pētījumam sagatavotas aptaujas anketas, kuras saturēja jautājumus par bērnu mutes higiēnas ieradumiem, ēšanas ieradumiem, zobārsta un higiēnista apmeklējuma biežumu, smēķēšanas ieradumiem. Datu statistiskai apstrādei izmantoja *Visual Foxpro 9*.

Rezultāti. No atlasītajiem 5448 bērniem 2739 jeb 50,28% bija zēni un 2709 jeb 49,72% meitenes. Vidējais KPEz bija 3,35 un KPEv bija 5,11. KPE indeksa struktūrā vislielāko komponenti veidoja plombēti zobi – 2,14, kariozi – 1,17 zobi un ekstrahēti – 0,04 zobi. Sakodiena anomālijas atrada 52,13% apskatīto bērnu. Vesels periodonts bija 52,22% apskatīto bērnu vidēji 3,13 sekstantos, smaganu asiņošana – 42,3% bērnu vidēji 2,54 sekstantos. Zobakmeni atrada 5,26% bērnu vidēji 0,32 sekstantos. Zobus 2 reizes dienā tīrīja 51,5% no aptaujātajiem, 1 reizi dienā – 33,1%, bet netīrīja vispār – 0,5% aptaujāto bērnu. 73,1% bērnu zināja, kas ir zobu higiēnists, un 44,1% higiēnistu apmeklēja vismaz reizi gadā. Vairums bērnu (40,1%) saldumus lietoja 2–3 reizes dienā. Mēģinājuši smēķēt bija 26,3% aptaujāto bērnu.

Secinājumi.

1. Kariesa intensitāte apskatē iekļautajiem 12 gadu vecajiem bērniem saskaņā ar PVO datiem ir vidēja.
2. Lielāko KPE indeksa struktūras daļu veido plombēti zobi.
3. Smaganu asiņošana bija visizplatītākā periodonta patoloģija 12 gadus veciem bērniem Latvijā.
4. Zobu tīrīšanas biežums un ēšanas paradumi 12 gadus veciem bērniem Latvijā nav adekvāti un ir kariesa attīstību veicinošs faktors.